

ACC. N:R. M. 12645: 1-4

Landskap: Skåne Upptecknat av: Frans Mårtensson
 Härad: Järestad Adress: Brantevik Lantbr.
 Socken: Ö. Nöbbelöv Berättat av: " "
 Uppteckningsår: 1953 Född år 1877 i Ö. Nöbbelöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Andrade ranson vid landsbygghemmens matbröd-
försörjning. s. 1-4. Lu F 93

Skriv endast på denna sida!

Bak i murregn

ACC. N:R M. 12645:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lof. 92.

1.

Det finns kanske någon mera avlägset boende som själv bakar sitt matbröd i den gamla murregnen. Men sådant är i såfall rena undantaget.

Bruket att själv baka sitt matbröd i den gamla murregnen börja man upphöra med för omkring 35 år sedan. Man börja först med att lämna mjölet till något ensamt fruntimmer, som försörjde sig med sådant arbete. Även kunde man lämna mjölet till något bageri. För vissa tj. mjöl fick man vissa tj. bröd, hur mycket kom mer jag inte ihåg. Här på Österlen har vi sedan en Wår tillbaka till and-bageri som varje vecka med sina brödbilar kör omkring och lämnar bröd till delägarna och även till försäljarna.

De som först börja att köpa sitt bröd färdigt var nog arbetarfamiljerna. Och med att de sociala förhållandena förbättrades med högre löner ville man inte nöja sig med det vanligen gamla

mängden gång möjliga brödet. Äu de övriga folk-
katterna grupperna sluta upp äü själva baka bröd
berodde på den alltmer under fjugoaleet tilltagande
bristen på tjänstefolk. En husmor, som hade hem
och en större familj äü sköta, kunde omöjligt
själv hinna med allt, och så tvingades man köpa
brödet färdigt liksom man lämnar brött till and-
brödföregor. Så länge man höll på med det egna mur-
ugnsbaket, bakades även det finare brödet där. Men
sedan bruket med kökspisar för omkring sextio år
sedan frjades, bakade man det finare ^{brödet} i dom.
Sedan man väl frjat med det köpta brödet finner
folk detta smakigare, så man vill nog inte gär-
na övergå till det gamla, forra, murugnsbakada
brödet. Jock med äü folk fåu större fordringar
på maten äter man mindre bröd nu än för i fi-
den. Bröd ha allia familjemedlemmar och
örigt husfolk fåu äta så mycket de velat med

säremot blev kött och smör ofta tilldelat i portio-
ner. Höghonjukturer har naturligtvis också på-
verkat folk till att övergå till härövan nämnda
levnadsförhållande. De gamla murugnarna har
i allmänhet rivits. På deras gamla plats har i
flerta fall inrettts badrum med v. c. Detta har
skett i samband med restaurering och moder-
nisering av bostäderna. I många fall har de gam-
la ugnarna också fått stå kvar tills de gam-
la lämnat hemmet och detta övertagits av
därns efterkommande. De äldsta murugnarna,
och i allmänhet alla de ugnar som voro uppbygg-
da på någon av husets långsidor, ha varit för-
svunna sedan mer än 50 år tillbaka. De gamla
ugnarna voro mycket stora och höga inuti
och krävde därför mycket brännle då de skul-
le eldas upp. De blev därför rivna och ersatta
med något mindre och på samma gång mera.

ACC. N:R M. 12645: 4.

Bränslesparande ugnar. Vid tak skulle ugnsvärmen
strö utnyttjas och om de många bröden vore en del
ganska möjliga då de skulle ätas, men få ätas
ända på den tiden. De nyare ugnar som fördes
upp placerades i köket eller i tvättstugan.

D. J.

Brevfrågor som jag inte alls kan besvara läm-
nar jag inga svar på vilket jag förmodar att Folk-
livsarkivet också förstår.

F. N.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4.

4)